

niet verraden. Aan Noach (Atra-hasis) liet ik droomen zien en zoo vernam hij den raadslog der goden." Toen Bel tot bedaren was gekomen, steeg hij op het schip, greep mijn hand, voerde mij op den oever, voerde mijne vrouw uit en liet haar knielen aan mijne zijde, hij raakte ons aan, en zegende ons, tusschen ons beide instaaude: „Vroeger was Noach (Ut-napisti) een mensch; nu zullen Noach en zijn vrouw geacht worden als goden; Noach (Ut-napisti) zal wonen in de verte aan de monding der stroomen." Toen brachten zij mij in de verte; aan de monding der stroomen lieten zij mij wonen." Hiermede eindigt het verhaal van Noach. Berossus deelt eveneens mede, dat Noach met zijn vrouw, dochter en den stuurman het eerst het schip verlieten, en, na geofferd te hebben, verdwenen zijn. „Degenen, die in het schip achtergebleven waren, zoo verhaalt hij, traden ook naar buiten, toen Noach niet terugkwam, zochten hem en riepen hem bij zijn naam. Hijzelf was hun niet verschenen, maar wel was een stem uit den hemel gekomen, die hun toeriep godvruchtig te zijn, want ook hij was wegens zijn godsvrucht daartoe gekomen, dat hij met de goden wonen mocht. Diezelfde eer waren eveneens zijn vrouw, dochter en de stuurman deelachtig geworden. Hij zeide hun ook, dat zij weer naar Babel zouden terugkeeren en dat het hun opgelegd was de geschriften in Sippar op te graven en den menschen mee te deelen. De plaats, waar zij zich (nu) bevonden was Armenië. Toen zij dit gehoord hadden, hebben zij den goden geofferd en zijn te voet naar Babylon getrokken. Van het schip, dat zich daar in Armenië nedergelaten had, was nog iets in de bergen van Armenië over en velen krabden het asphalt daarvan af en gebruikten dit als middel tegen krankheden. Zoo waren zij naar Babylo-nië gekomen, hebben de geschriften in Sippar opgegraven, vele steden en heilighdommen gebouwd en Babylo-nië bevolkt". Blijkbaar is het wegnemen van Noach om onder de goden te wonen een samensmelting van de geschiedenis van Henoch, „die wandelde met God en niet meer was", met die van Noach. Het verschil tusschen het Gilgamesepos en Berossus toont, hoe de sage groeit; ten tijde van Assurbanipal waren het alleen Noach en zijne vrouw, ten tijde van Berossus ook zijne dochter en de stuurman, die tot de goden waren genomen. De verwantschap tusschen de verhalen van den zondvloed in Genesis en bij Babel kan niet ontkend worden. Wanneer echter Bezold, l.c. p. 37, DELITZSCH, *eerste voordracht*, p. 29, ZIMMERN, K.A.T.³ p. 557 als vaststaand aannemen „dass die babylonische Legende als älter und ursprünglicher anzusetzen ist als die bibli-sche, dass die letztere also von der ersteren entlehnt sein muss", en Bezold hierbij zelfs pathetisch uitroept: „haben wir einmal die Entlehnung der Sintflut-legende seitens der Hebräer als solche als bewiesen anerkannt, dann kann ich mir auch *keine Halbheit, kein Zurück* von allen Konsequenzen denken; wir werden gezwungen sein, die betreffenden Nachrichten des Alten Testaments fortan nicht als historisch zu betrachten, sondern als eine *Sage*", dan vergeet Bezold, dat hier als bewezen wordt aangenomen, wat juist bewezen moet